

Europos
Komisija

ES veiksmų **profesinio rengimo ir mokymo (PRM) sirtyje trumpasis vadovas**

Profesinis
mokymas

Nei Europos Komisija, nei joks Komisijos vardu veikiantis asmuo nėra atsakingas už toliau pateikiamos informacijos naudojimą.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2018

© Europos Sąjunga, 2018

Pakartotinai naudoti leidžiama nurodžius šaltinį.

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika reglamentuojama Sprendimu 2011/833/ES (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).

Naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurios autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, galima tik gavus teisių turėtojų leidimą.

Visos autorių teisės į nuotraukas priklauso „Shutterstock“, nebent būtų nurodyta kitaip.

PDF	ISBN 978-92-79-81396-2	doi:10.2767/031649	KE-04-18-279-LT-N
PRINT	ISBN 978-92-79-81374-0	doi:10.2767/288556	KE-04-18-279-LT-C

ES veiksmy **profesinio**
rengimo ir mokymo (PRM)
sirtyje trumpasis vadovas

ES ir PRM

Europos Komisija kartu su nacionalinėmis vyriausybėmis, darbdaviais, profesinėmis sąjungomis ir ES nepriklausančiomis valstybėmis siekia:

- pagerinti PRM kokybę;
- pagerinti mokymą ir rengimą sektoriuje;
- užtikrinti, kad kursai būtų geriau pritaikyti darbo rinkai.

Šis vaidmuo buvo įtvirtintas 2002 m. Kopenhagos deklaracijoje, kurią pasirašydamos valstybės narės susitarė dėl bendrų prioritetų ir strategijų skatinant naudoti įgūdžių ir kvalifikacijų pripažinimo sistemas visos Europos mastu.

Vykdydama savo įsipareigojimus Komisija siekia visiems piliečiams sudaryti galimybes įgyti naujų įgūdžių – mokykloje, kolegijoje, universitete ar mokymo centre; mokantis pameistrystės ar darbo vietoje; taip pat neformalaus ar neinstitucinio mokymosi būdu darbo vietoje arba už jos ribų. Tai reiškia, kad turi būti sukurtos ir sustiprintos PRM galimybės. Kai kurios pagrindinės PRM galimybės pateiktos kitame puslapyje.

© Europos Komisija

“Šiuo metu, kai 40 % Europos darbdavių negali rasti žmonių, turinčių gebėjimų, būtinų jų siūlomoms laisvoms darbo vietoms užimti, profesiniai įgūdžiai tapo viena geriausių priemonių kopti karjeros laiptais. PRM turėtų tapti pirmuoju jaunimo pasirinkimu, o suaugusiems jis padėtų nuolat kelti kvalifikaciją ar persikvalifikuoti pagal darbo rinkos poreikius.”

Marianne Thyssen

Europos Sąjungos užimtumo, socialinių reikalų, įgūdžių ir darbo jėgos judumo komisarė

PRM galimybės išsamiau

Pirminis PRM

Paprastai įgyjamas mokymo įstaigoje prieš pradėdant dirbti

Tęstinis PRM

PRM pabaigus pirminio ugdymo ir mokymo pakopą arba pradėjus dirbti

Pameistrystės sistema

Formalaus PRM sistema, kurioje mokymasis švietimo arba mokymo įstaigoje derinamas su mokymusi darbo vietoje įmonėje ir pagal kurią įgyjama nacionaliniu lygmeniu pripažįstama kvalifikacija bei kuri pagrįsta sutartimi tarp pameistrio ir darbdavio (ir galiausiai PRM įstaigos), o pameistriui už jo darbą apmokama arba kompensuojama

Neformalusis ir neinstitucinis profesinis mokymas

Apima visas neformaliojo ir neinstitucinio mokymosi formas – ir bendresnio pobūdžio, ir profesinį mokymąsi

ES PRM siekiniai iki 2020 m.

Rygos išvadose (2015 m. birželio mėn.) ES, šalys kandidatės, EEE valstybės, ES socialinės partnerės, Komisija ir Europos PRM paslaugų teikėjai susitarė dėl 2015–2020 m. siekinių:

- įvairiomis formomis vykdomo **mokymosi realioje darbo vietoje** skatinimas, ypatingą dėmesį skiriant pameistrystės mokymo formai, įtraukiant socialinius partnerius, įmones, pramonės, prekybos ir amatų rūmus ir profesinio mokymo teikėjus bei stimuliuojant inovacijas ir verslumą.
- Tolesnė **profesinio mokymo kokybės užtikrinimo mechanizmų** plėtra pagal Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinę sistemą; nuolatinio grįžtamojo ryšio pirminiame ir tęstiniame mokyme užtikrinimas, atsižvelgiant į mokymosi rezultatus.
- **Profesinio mokymo prieinamumo visoms gyventojų grupėms** didinimas, sukuriant lankstesnes, pereinamumą tarp skirtingų švietimo grandžių garantuojančias sistemas, siūlant daugiau veiksmingesnių profesinio konsultavimo paslaugų ir taikant ankstesnio mokymosi pripažinimo mechanizmus.
- **Bendrujų kompetencijų** pagal PRM mokymo programas stiprinimas, veiksmingesnių galimybių įgyti ar ugdyti tuos įgūdžius pirminiame ar tęstiniame PRM užtikrinimas.
- Sisteminių modelių ir galimybių **pirminiam ir tęstiniam profesijos mokytojų ir meistrų rengimui (dirbančių tiek profesinio mokymo įstaigose, tiek įmonėse) sukūrimas.**

Nauja Europos įgūdžių darbotvarkė

Naujoje Europos įgūdžių darbotvarkėje (2016 m.) nustatyta dešimt pagrindinių veiksmų trijose pagrindinėse srityse.

1. Gerinti įgūdžių kokybę ir aktualumą visoje Europoje:

- kvalifikacijos tobulinimo galimybės;
- svarbiausių kompetencijų sąranga;
- PRM kaip pirmasis pasirinkimas;
- skaitmeninių įgūdžių ir darbų samplaika.

2. Užtikrinti, kad įgūdžiai ir kvalifikacijos būtų labiau matomi ir palyginami:

- Europos kvalifikacijų sąrangos (EKS) peržiūra;
- ES įgūdžių profilio priemonė trečiųjų šalių piliečiams.

3. Gerinti supratimą ir informaciją apie įgūdžius siekiant užtikrinti geresnius karjeros pasirinkimus:

- „Europass“ peržiūra;
- „Protų nutekėjimų“ analizė;
- Bendradarbiavimo sektoriaus gebėjimų srityje projektas;
- Absolventų stebėjimo iniciatyva.

Šių dienų problemos, susijusios su įgūdžiais, ir jų sprendimo būdai

Įgūdžių neatitiktis

40 %

Europos darbdavių negali rasti žmonių, turinčių gebėjimų, būtinų jų siūlomoms laisvoms darbo vietoms užimti

Itin kvalifikuota Europos darbo jėga sukuria pagrindą mūsų socialiniam modeliui ir ekonomikos augimui. Siekdami išsaugoti ir pagerinti Europos įgūdžių bazę, politikos formuotojai ir darbdaviai nuolat stengiasi pašalinti gebėjimų spragas ir neatitiktis, kurios atsiranda tada, kai per daug (ar per mažai) žmonių turi gebėjimų, būtinų profesinei veiklai vykdyti. Labai svarbus ES atsakomasis veiksmas yra **įgūdžių panoramos** platforma internete, kurioje duomenys paverčiami naudinga, tikslia ir savalaiki informacija, kuria remdamiesi politikos formuotojai gali priimti pagrįstus su įgūdžiais susijusius sprendimus. 2016 m. Komisija išleido **Bendradarbiavimo sektoriaus gebėjimų srityje projektą**, kuriame suinteresuotiesiems sektoriaus subjektams pateikiamos įrodymais grįstos gairės gebėjimų spragoms šalinti.

Baziniai įgūdžiai

25 %

Europos suaugusiųjų turi nepakankamus mokėjimo skaityti, rašyti, skaičiuoti bei menkus bazinius skaitmeninius įgūdžius

Tam, kad susirastų, išsaugotų turimus ar pereitų į geresnius darbus ir dalyvautų visuomenės gyvenime žmonėms būtini baziniai raštingumo, mokėjimo skaičiuoti ir skaitmeniniai įgūdžiai. 2016 m. Europos Taryba priėmė Kvalifikacijos tobulinimo galimybių iniciatyvą, kuria piliečiams, turintiems nepakankamus bazinius įgūdžius, sukuriama galimybė sustiprinti ir akredituoti tuos įgūdžius. Valstybės narės įgyvendins **Kvalifikacijos tobulinimo galimybes**, įskaitant gebėjimų vertinimą, pritaikytą mokymą ir gebėjimų pripažinimą, teikdamos vietines informavimo, orientavimo ir paramos paslaugas.

Pameistrystė ir mokymasis darbo vietoje

860 000

pameistrystės pasiūlymų pateikė Europos pameistrystės aljansui priklausančios suinteresuotosios šalys nuo jo įsteigimo 2013 m.

Pameistrystė ir mokymasis darbo vietoje yra darbo vietų kūrimo ir augimo varomosios jėgos, tačiau per mažai žmonių gali pasinaudoti šiomis mokymosi formomis. Dėl to **Europos pameistrystės aljansas** siekia gerinti pameistrystės pasiūlą, kokybę, įvaizdį ir pameistrių judumo galimybes. Be to, Komisija didina pameistrystės ir mokymosi darbo vietoje patrauklumą rengdama švietimo kampanijas, pavyzdžiui, **Europos profesinių gebėjimų savaitę**. Taip pat Komisija pristato naujus mokymosi užsienyje būdus – ilgalaikio judumo galimybę **Erasmus Pro** (pagal programą „Erasmus+“). Ir pagaliau, įgyvendindamos **Jaunimo garantijų** iniciatyvą, valstybės narės stengiasi padidinti pameistrystės pasiūlymų skaičių.

Su darbu susiję įgūdžiai

46 %

bendrovių nurodo, kad profesiniai įgūdžiai yra būsimos plėtros pagrindas

Norint užtikrinti verslo tęstinumą ir augimą bendrovėms būtini įvairūs įgūdžiai. Kaip pranešė bendrovės, trys svarbiausi įgūdžiai jų būsimai verslo plėtrai yra profesiniai įgūdžiai (techniniai, praktiniai ir su darbu susiję įgūdžiai), darbo su klientais įgūdžiai ir komandinio darbo įgūdžiai.

PRM yra sumanus pasirinkimas piliečiams

Baigusieji PRM įstaigas greičiau susiranda darbą nei jų bendraamžiai, baigę mokslą bendrojo ugdymo (vidurinio bei aukštesniojo ir aukštojo išsilavinimo nesuteikiančio povidurinio mokymo) įstaigose. Be to, jie uždirba daugiau nei asmenys, turintys bendrųjų kvalifikacijų. Tad jeigu jūs, kaip ir daugelis žmonių, manote, kad PRM yra prastesnė mokymosi forma, palyginti su kitomis, metas pamąstyti apie tai dar kartą.

Kokia iš jo nauda besimokantiesiems?

Įgyti profesinę kvalifikaciją yra vienas geriausių būdų sparčiai kopti karjeros laiptais. Didžioji dauguma profesinių mokyklų mokinių ne tik greičiau susiranda darbą baigę mokyklą – jų išsilavinimas turi didelę teigiamą reikšmę jų uždarbiui. Be to, nemažėjantis inovacijų tempas reiškia, kad tobulinti įgūdžius visą gyvenimą yra vis svarbiau, nes kai kurios profesijos tampa automatizuotomis, o kitos kinta įdiegus naujas technologijas.

Kodėl dabar yra palankus metas mokytis?

PRM įstaigas baigę mokiniai gali kurti sėkmingesnę karjerą, nes jie turi konkurencinį pranašumą vykstant technologiniams pokyčiams. Jiems taip pat atsivers vis daugiau įdomių naujų darbo vietų kvalifikuotiems darbuotojams.

Kokių priemonių imasi ES siekdama paskatinti PRM ir mokymąsi visą gyvenimą?

Dėl ES vykdomų programų ir iniciatyvų šimtai tūkstančių Europos piliečių galėjo gauti kokybišką PRM – nuo stažučių pagal programą „Erasmus+“, remiamų iš Europos socialinio fondo lėšų, iki pameistrystės pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą.

60 %

PRM įstaigas baigusių asmenų susiranda pirmą ilgalaikį darbą per vieną mėnesį nuo tada, kai baigia mokytis (iki 80 % – po šešių mėnesių)

85 %

profesinio mokymo ir rengimo įstaigų mokinių yra patenkinti įgytais gebėjimais

Manoma, kad darbo pasiūlymų aukštos kvalifikacijos darbuotojams padaugės

+ 21 %

per 2015–2025 m., o pasiūlymų žemos kvalifikacijos darbuotojams bus 17 % mažiau

Daugiau kaip

120 000

profesinio mokymo įstaigų mokinių ir pameistrių ir apie 20 000 darbuotojų kasmet pasinaudoja Europos judumo galimybėmis

Europos socialinis fondas investuoja

6,7 mlrd.

PRM srityje ir 7,2 milijardo eurų mokymosi visą gyvenimą srityje (2014–2020 m.)

Vienas iš Europos Komisijos 2015–2020 m. siekinių yra skatinti ir plėsti PRM Europoje. Šioje brošiūroje plačiai apžvelgta esama PRM situacija Europoje ir tai, kokių priemonių imasi ES jai gerinti. Joje pabrėžiama PRM svarba, jo teikiama nauda pavieniams asmenims ir įmonėms, pateikiami rezultatai, pasiekti pasinaudojant ES programomis ir iniciatyvomis.

Mūsų leidinius nemokamai galite atsisiųsti arba užsisakyti internetu adresu <http://ec.europa.eu/social/publications>

Norėdami reguliariai gauti naujienas apie Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinį direktoratą, „Social Europe“ naujienlaiškius nemokamai gausite užsiregistravę adresu <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

www.facebook.com/social europe

https://twitter.com/EU_Social

#EUVocationalSkills

#DiscoverYourTalent

